

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

**Experiències de l'economia social enfocat en les empreses
cooperatives entre Catalunya i Califòrnia: anàlisi comparatiu**

AUTOR/A: Ignasi Majoral Soler

GRAU: Administració i Direcció d'empreses

TUTOR: Josep Lluís Martínez González

DATA 25 de Maig del 2020

Agraïxo el gran treball que ha fet el meu tutor Josep Lluís Martínez González, ja que ha estat en tot moment molt pendent, orientant-me i ajudant-me en l'elaboració del treball.

També vull agrair tota l'Economia Social, sobretot en les Cooperatives, ja que gràcies a aquest treball he descobert un sector econòmic fascinant, ajudant a molta gent, i fent un món millor.

Per últim a tots els californians i catalans, amb el seu treball fan dos estats excepcionals.

RESUM

Aquest treball té com a objectiu, veure les similituds i diferències que té el món de les Cooperatives entre Catalunya i Califòrnia. Per dur a terme aquest treball, he explicat les economies dels dos estats, he profunditzat en l'història del moviment cooperatiu, dels seus inicis fins a l'actualitat, he explicat el món cooperatiu de cada estat en dades i he esmentat algunes de les Cooperatives de cada estat. Un cop realitzat aquesta part, he fet un anàlisi comparatiu entre els dos estats sobre el marc jurídic, l'història i per últim els tipus de Cooperatives que podem trobar en cada estat. El motiu pel qual he triat aquest tema, són varis, primer perquè tant Catalunya i Califòrnia m'atrauen molt, després perquè fa dotze anys vaig viatjar a Califòrnia i em va sobtar molt la desigualtat i volia veure quina força té el món cooperatiu en aquests estats, i per últim és un treball únic, ningú abans ha fet un treball sobre els dos estats dins de l'àmbit de les empreses cooperatives.

TAULA DE CONTINGUTS

1. Introducció.....	5
1.1 Primera part.....	5
1.2 Cooperativisme a Catalunya.....	6
2. L'Estat en Qüestió.....	10
2.1 L'Estat Català.....	10
2.1.1 L'economia catalana.....	10
2.1.2 Una mica d'història a Catalunya.....	12
2.1.3 Cooperatives a Catalunya amb dades.....	13
2.1.4 Algunes cooperatives destacades.....	14
2.2 L'Estat Californià.....	15
2.2.1 L'Economia californiana.....	15
2.2.2 Una mica d'història a Califòrnia.....	17
2.2.3 Cooperatives a Califòrnia.....	18
2.2.4 Algunes Cooperatives de Califòrnia.....	19
3. Metodologia.....	21
4. Anàlisi i resultats.....	22
4.1 Marc Jurídic.....	22
4.2 Història.....	25
4.3 Tipus de Cooperatives.....	28

5. Conclusió.....	35
6. Bibliografia.....	37

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Primera part

Quan parlem d'Economia Social ens referim a aquelles empreses que es troben en el mercat, on la seva finalitat és la producció, assegurar o distribuir béns i serveis, però tenen diferències amb les empreses mercantils, per exemple, el repartiment dels beneficis no està directament relacionat amb el capital aportat per cada membre de l'organització, i en el moment de prendre decisions tots els integrants tenen el mateix pes, és igual la quantitat aportada de capital. Aquesta definició pren com a paradigma les cooperatives (Eloi Serrano, 2010).

Dins de l'economia social, em centraré en les empreses cooperatives, aquest treball té com a objectiu una comparativa entre l'estat de Califòrnia i Catalunya dins de les empreses cooperatives, veient el que entenen els californians i els catalans per economia social i les empreses d'aquest tipus, mirant les diferències, les similituds i les grandàries.

Catalunya i Califòrnia tenen moltes similituds, ja que són de les regions més potents econòmicament parlant del seus respectius països, sempre han tingut molta innovació, tenen empreses molts grans i exitoses, tenen una gran creativitat i emprenedoria, atreuen altres països a invertir en elles, moltes empreses estan unides per Catalunya i Califòrnia, són regions on en l'àmbit esportiu està molt desenvolupat, el clima és molt semblant, molt agradable per viure, es fa molta vida a la platja, tenen grans muntanyes i grans platges, en l'àmbit cultural estan a dalt dins dels seus països, són regions que tenen fronteres amb altres països. Són regions avantguardistes amb moviments culturals, aquí vam tenir el Modernisme, allà el moviment Hippie, també adopten noves tendències, com ara la legalització del cànnabis per part de Califòrnia, i les primeres associacions legals del mateix producte per part de Catalunya. En l'àmbit religiós, són poc religioses comparades amb altres regions del país. Pel que fa a el turisme, cada any reben milions de turistes, sent de les regions amb major nombre de visitants.

La definició d'Economia Social no està generalitzada, depenen del professional ho definirà amb alguns matisos diferents, sempre serà molt semblant però no és com una fórmula matemàtica que és exacte, un sociòleg no la defineix igual que un econòmic. Però segons el Congrés d'Economia Social que es va celebrar l'11 de desembre del 1992 a Madrid, es va definir que l'Economia Social eren totes les activitats basades en l'associació de persones en entitats de tipus participatiu i democràtic, on aquests tenien primícia de les aportacions en efecte personal i de treball sobre el capital. Un cop definit el concepte, podem trobar els seus elements essencials, serien les cooperatives, les societats laborals, les associacions, les mutualitats i per últim les fundacions (Eloi Serrano, 2010).

1.2 Cooperativisme a Catalunya

Segons la Confederació de Cooperatives de Catalunya, una de les formes jurídiques de l'econòmica social, les cooperatives són organitzacions que es creen degut a les preocupacions econòmiques i socials, sent de base col·lectiva, ja que la seva preocupació no només és la línia de fons del seu negoci, sinó també ho són les necessitats dels seus membres i la qualitat de vida en les seves comunitats. Les diferències entre altres empreses són: la seva finalitat és satisfer les necessitats comunes dels membres, diferent de la resta on és maximitzar els beneficis. La forma com estan estructurades, les cooperatives fan servir el sistema democràtic, una persona un vot, d'aquesta manera ajuda a la cooperativa a servir a la necessitat comuna, ajuda a tothom a controlar l'empresa independent del capital aportat. Per últim tenen una assignació de lucre diferent, els beneficis no es distribueixen depenent del nombre d'accions que es posseeix, es distribueixen sobre la base de l'ús que fans els socis. És molt comú veure com els beneficis són invertits en l'empresa i d'aquesta manera millorar el servei i el benestar de les seves comunitats. (Eloi Serrano, 2010)

També podem classificar les cooperatives d'altres maneres: Segons la seva base social, trobem les de primer grau o de segon grau. Per l'estructura socioeconòmica, on veiem cooperatives de producció o de consum, les de consum l'objectiu és obtenir estalvi de les rendes dels associats independent que siguin empreses o persones, pel que fa a les de producció, l'objectiu és ben diferent, seria millorar la renda dels seus associats. Per últim, de la classe d'activitat que constitueix l'objecte social, on podem trobar tots els tipus de

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

cooperatives que existeixen; cooperatives agràries, cooperatives de serveis, cooperatives de treball associat, cooperatives de consumidors i usuaris, cooperatives d'habitatge, també trobem cooperatives de crèdit, altres com d'assegurances, en el món sanitari també actuen, igual que l'ensenyament, (cooperatives sanitàries i cooperatives d'ensenyament,) cooperatives marítimes, cooperatives integrals i per últim les cooperatives rurals. En total tenim dotze tipus de cooperatives. (Eloi Serrano, 2010)

Les cooperatives poden tenir dos tipus de condicions, una n'és la *iniciativa social*, són aquelles empreses on el seu fi és la integració laboral, defensa de persones o plena inserció o també dels col·lectius amb dificultats especials d'integració o per problemes de classe d'exclusió social i altres vessants com la limitació de drets socials i les necessitats socials no ateses pel mercat. Un objecte social d'aquestes empreses podria ser la prestació de serveis, terapèutics, assistencials, sanitaris i d'altres de naturalesa social o d'activitat econòmica. Després, l'altra condició que pot tenir una cooperativa, seria *sense ànim de lucre*, un concepte molt conegut però a tothom, els excedents no es poden distribuir als socis, els càrrecs del Consell Rector no són remunerats i altres condicions de caràcter econòmic. (Gencat.cat, 2018).

Les cooperatives es caracteritzen pels seus valors i principis. D'entrada, els valors els podem esmentar amb sis conceptes: primer tenim l'autoajuda, valor essencial per la cooperativa, ja que la seva finalitat és satisfer les necessitats comunes dels seus membres. En segon lloc, l'auto responsabilitat. En tercer, la democràcia; una persona és un vot. Com s'ha esmentat abans, igualtat. Tothom és tractat per igual, independentment del capital aportat. El cinquè és equitat. I per últim la solidaritat, vital per a la raó de ser de l'empresa. (Gencat.cat, 2011)

Pel que fa als principis, en tenim set. Gràcies a ells els valors són posats en pràctica, aquests principis creen una guia que ajuda a la gent a desenvolupar una empresa cooperativa. En primer lloc estaria *l'adhesió voluntària i oberta*, qualsevol persona sense cap mena de discriminació es pot associar fer servir els serveis de la cooperativa, sempre que acceptin la responsabilitat que tenen al ser socis. Després trobem *la gestió democràtica per part dels socis*, els mateixos socis són votats per representar i gestionar l'empresa, tenen la responsabilitat davant dels socis, es gestionen de forma democràtica una persona un vot pels socis, i, participant en l'hora de prendre decisions i definir les polítiques. Un altre seria *la participació econòmica dels socis*, per ser soci és necessari

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

realitzar una aportació de capital, després, un cop l'empresa té beneficis, s'inverteixen una part a l'empresa per al seu desenvolupament i que sigui viable a un període de llarg temps, una altra part serà per la formació dels membres i el suport a altres cooperatives, per últim el que quedi serà pels socis de l'empresa. El quart principi és el d'*Autonomia i independència*, com s'ha comentat en l'apartat dels valors, són empreses d'autoajuda i sempre serà així assegurant el control democràtic i l'autonomia de l'empresa, encara que es firmin acords amb empreses exteriors o fins i tot governs. Com s'ha esmentat a la participació econòmica dels socis, és molt important dins la cooperativa l'educació i formació als membres de la cooperativa, d'aquesta forma podran dur a terme les seves responsabilitats de la forma més eficaç possible, i les cooperatives com qualsevol altre empresa és sent responsable d'informar el cooperativisme, per tant amb això ens apareix un altre principi que seria el de *l'Educació, formació i informació*. Dins aquestes empreses, poden potenciar-se i arribar a els seus màxims, cooperant unes amb les altres sigui en el mateix país o de forma internacional, per tant el principi de *Cooperativismes entre cooperatives* és molt important. Per últim tenim el principi d'*Interès per la comunitat* són empreses que donen molt valor en treballar de forma sostenible de les seves comunitats, ja sigui de forma econòmica, social, cultural i de manera accentuada en els últims anys, de forma ecològica, totes elles amb les polítiques que s'han aprovat pels socis. (Gencat.cat, 2011)

Històricament parlant, tot va començar a Anglaterra, en l'inici del segle XIX, va sortir en plena revolució industrial. Va ser contemporani a altres moviments socials, on es proposaven la transformació social, on es necessitava un nou canvi en la forma de funcionar, sigui socialment o empresarialment, com el socialisme, anarquisme, la doctrina social de l'església o el sindicalisme, moviments que en major o menor manera, avui en dia han perdut presència, però en el seu temps van generar canvis molt importants que avui en dia són beneficiosos. La primera cooperativa entesa com associació de persones per l'activitat econòmica neix el 1927 a Anglaterra, i en només cinc anys es van anar constituint moltes fins a arribar a les 500. En el 1844, es va constituir la Societat dels Honorables Pioners de Rochdale, va ser un gran pas en l'àmbit de les cooperatives, ja que van ser els pioners en parlar de les directius per les que regia les corporatives, a vegades, es parla d'aquesta empresa com la primera corporativa de la història. (Gencat.cat, 2018)

Pel que fa Catalunya, les seves primers experiències en el món cooperatiu va ser amb la companyia Fabril de teixidors a Barcelona, l'any 1842. Després va haver-hi les primeres

cooperatives catalanes que van adoptar el model Rochdale, podríem veure, L'Econòmica de Palafrugell i la Canatenca pel que fa les Cooperatives de consum, i després l'Obrera Mataronense o Ladrillo de Terrassa, totes elles en la dècada dels seixanta. (Gencat.cat, 2018)

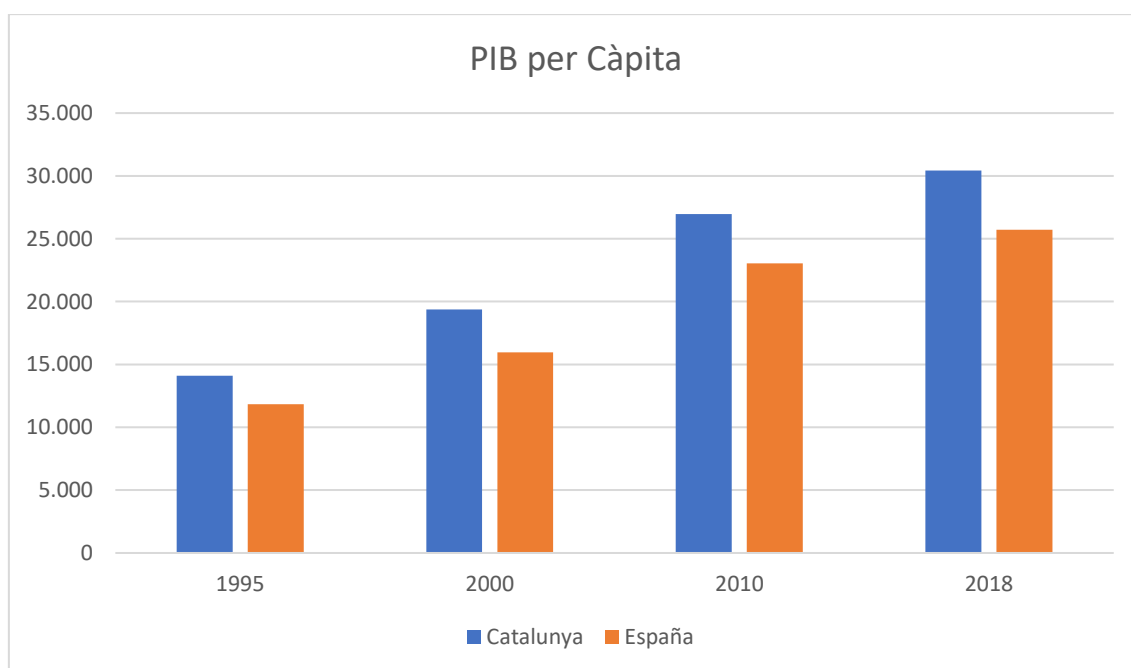
2. L'ESTAT EN QÜESTIÓ

2.1 L'Estat Català

2.1.1 L'economia catalana

L'economia de Catalunya es caracteritza per ser molt potent, internacional, seriosa, emprenedora, i molts altres adjectius positius, dins l'estat espanyol, tant històricament com actualment sempre ha estat en primera posició, cert que ara mateix s'han anat igualant les forces amb Madrid i el País Basc.

La població és de 7,5 milions de persones, semblant a països com Finlàndia, Suïssa, Àustria i Dinamarca. En l'àrea metropolitana de Barcelona viuen 3,7 milions de persones, això vol dir, que en molt poc espai tenim pràcticament la meitat de la població, i suposarà que tindrem una estructura econòmica-empresarial molt gran en un territori reduït. El PIB per càpita de 30.769€, per sota de Madrid (34.916€), País Basc (34.079€), i Navarra (31.809€). El PIB del 2018 va ser de 242.33 M d'euros, semblant a països com Finlàndia, Dinamarca i Irlanda, Catalunya suposa el 19,1% del PIB espanyol. (Direcció general d'anàlisi econòmica, 2019)

(Expansión, 2018)

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

El sector més potent és el de serveis, ho podem consultar amb el VAB, on és d'un 73%, Indústria té el 20.7%, Construcció el 5.4% i l'Agricultura l'1%. Té quatre capitals de província on dins d'aquella província està la major part de l'economia, Barcelona (capital), Girona, Lleida i Tarragona. Dades on podem observar l'estat tan pròsper de l'economia les trobem en creixement econòmic 2,7% que coincideix amb el de l'estat espanyol, Balança comercial, 12.2% per un 2% d'Espanya, la taxa d'atur és de l'11,5%, alta en comparació a la Zona Euro (8,2%) però baixa inferior a l'espanyola (15.3%). Segons Financial Times es la millor regió per invertir del Sud d'Europa, i des de dades del 1994 sempre ha tingut un creixement positiu. En el model de recerca científica, exitosa, està en quarta posició Europea, té un 35% de totes les patents espanyoles. (Direcció general d'anàlisi econòmica, 2019).

Pel que fa al creixement econòmic que és del 2,6%, és reduït en comparació a altres anys per les tensions comarcals i geopolítiques globals, però és per sobre del creixement de la Zona Euro (1,9%). En el 2018, era el cinquè any consecutiu en creixement. Un dels pilars de l'economia catalana és la indústria. Un sector molt diversificat, els principals són la química, farmacèutica, plàstics i refinaria; aigua i sanejament, l'energia, aclimatació, i per últim les begudes i el tabac. El pes de la indústria (20,7) i la manufacturera (17,7%) en el VAB, és superior que la mitjana d'Europa, del 2013 al 2017, el sector de l'indústria catalana va créixer molt, guanyant una gran importància en el VAB, 2018 va créixer però menys que el conjunt de l'economia Catalana. L'ocupació en la indústria de tecnologia alta i mitjana-alta és del 6,8%, superior a Itàlia (6,1%), França (4,2%) i Espanya (4,1%). Pel que fa al sector exterior, com passa també amb Califòrnia, Catalunya és molt exportador, des de 2009 s'ha incrementat la capacitat exportadora, l'any 2018, el saldo d'intercanvis de béns i serveis de Catalunya amb l'exterior era de 12,2%, amb Espanya era 6,5%, la resta 57% amb l'exterior. Del 2009 al 2018 l'increment d'exportacions amb l'estranger és del 72.8%. Pel que fa la Recerca, Califòrnia i Catalunya tenen una gran semblança, ja que dins del seu país estan en primera posició, a Catalunya però per poder estar en aquest nivell, té 12 universitats, 63 centres de recerca, 22 parcs tecnològics, 15 institucions de recerca hospitalària, i 6 centres tecnològics avançats. Catalunya es posa durant uns dies a l'any com el lloc de referència de la tecnologia, gràcies a la celebració del Mobile World Congress a Barcelona, un esdeveniment molt important per l'economia Catalana. Pel que fa el turisme, de la mateixa manera que Califòrnia rep molts, Catalunya

va rebre el 2018 19,1 milions de turistes, on van aportar 20,606 milions d'euros. (Direcció general d'anàlisis econòmica, 2019).

2.1.2 Una mica d'història a Catalunya...

L'any 1887, es va aprovar una llei que va donar una gran impuls per regular les cooperatives, va ser la llei de les associacions, vuit anys més tard, es va crear l'Aliança Cooperativa Internacional, on es van adoptar els principis de Rochdale, sumant el principi d'esforç i l'ajuda mútua. Del 1899 al 1913, es va constituir la Cambra Regional de Cooperativa Catalano-Balears, i es van fer els primers congressos cooperatius tant el territori Català com a Espanya. Els primers caixers rurals van aparèixer a València l'any 1902. (Gencat.cat, 2018)

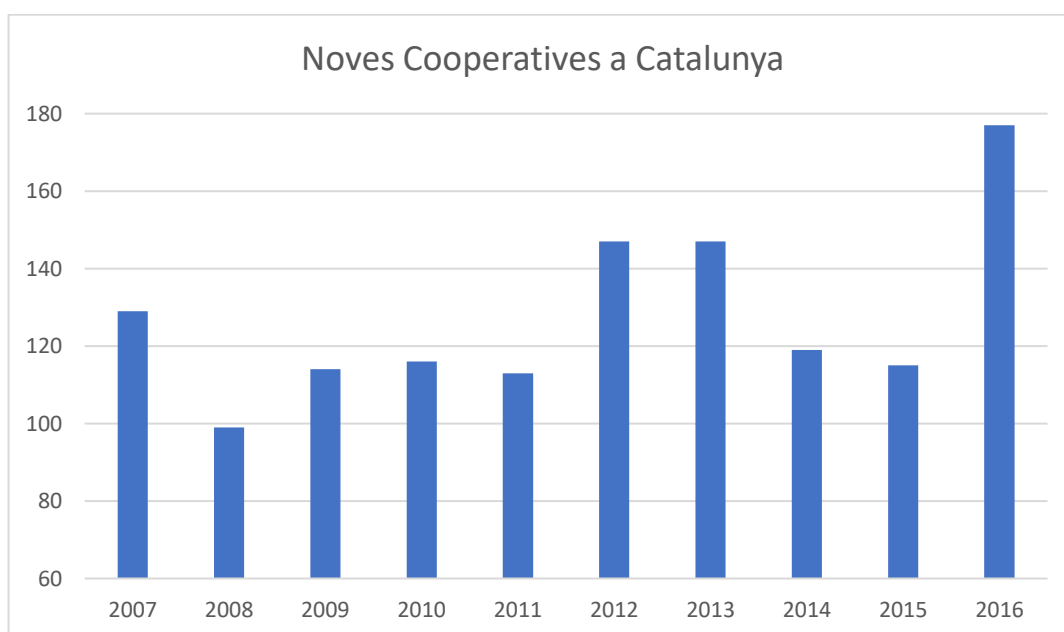
Una segona part important va ser les dècades 20 i 30, el 1923, es va fer la constitució de la Federació de Cooperatives a Catalunya, vuit anys més tard, es va aprovar la primera llei de Cooperatives en l'estat Català, i es va contemplar l'obligació de dotar el fons de reserva. Un altre fet molt important, va ser a partir de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, on Catalunya adquireix les competències en matèria cooperativa, van fer un seguit de coses noves com el Consell Superior de la Cooperació, l'aprovació de la llei de Bases de la Cooperació amb ajudes i subvencions, també es va impulsar la Caixa de Crèdit Agrícola i la Cooperació de la mateixa forma que l'anterior i es va incorporar al curricular educatiu, tot això va ser l'any 1932. Per últim, el 1939, es va fer la supressió de la legislació cooperativa i es van confiscar les propietats. (Gencat.cat, 2018)

L'any 1942, es va apropar la llei de cooperatives al territori espanyol que les incorporava a l'Obra Sindical de Cooperació. Després va haver-hi pràcticament quaranta anys sense grans evolucions, fins al 1981, gràcies a l'arribada de la democràcia, les diferents organitzacions que representaven les cooperatives van renovar la seva activitat. Dos anys més tard es va aprovar la llei de cooperatives de Catalunya, estant vigent fins al 2002, sent la primera de l'estat. El 1985, l'estat va impulsar unes polítiques de creació d'ocupació, ja fos a través del foment de l'autoocupació, amb la capitalització de l'atur, i també amb subvencions i ajudes, o fomentant la petita empresa. No és fins al 1987, que s'aprova la llei de cooperatives a Espanya, quatre anys més tard que a Catalunya. (Gencat.cat, 2018)

Per últim, es van aprovar la llei fiscal de Cooperatives el 1990, després el 2002, s'aprova la llei de Cooperatives a Catalunya que el dia d'avui està vigent, per últim es va aprovar la llei 12/2015 del 9 de juny, una nova llei de cooperatives, això fa només cinc anys. (Gencat.cat, 2018)

2.1.3 Cooperatives a Catalunya amb dades

Algunes dades importants del moviment cooperatiu a Catalunya són els següents. L'any 2016 es van crear un total de 177 noves cooperatives, un 54% més que en l'any anterior, un 88% del treball associat, el sector que més destacava era el de serveis amb un 78%, en el Barcelonès és on es concentren la majoria, bastant obvi, ja que n'és el principal nucli del territori per el qual fa a empreses, el total era del 40%. Cooperatives constituïdes per dos socis era un nombre 34%. L'increment interanual de l'ocupació és del 6,3%. Amb un total de 4000 cooperatives catalanes que ocupen al voltant de 46.000 persones. (Gencat.cat, 2017).

(Gencat.cat, 2017)

Al món cooperatiu, més d'un milió de persones estan vinculades, el 15% dels catalans són socis d'alguna cooperativa, sigui de consumidors o de treballadors, tenen un impacte

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

del 6% del PIB català, com s'ha dit abans estant presents a tots els sectors econòmics. Solen ser de petita i mitjana empresa, amb un impuls més cap a la mitjana, d'estructura i dimensió dinàmica i flexible, d'aquesta forma es poden adaptar ràpidament a tots els canvis i necessitats del mercat. Totes elles formen un 2% de la gent ocupada a Catalunya, és troben per tot arreu, en totes les comarques sense cap excepció. (Anna Arisa i Argemí, 2017).

2.1.4 Algunes cooperatives destacades

Suara Cooperativa: és una empresa d'economia social, amb una antiguitat de més de trenta-cinc anys, està enfocada en el sector de l'atenció a les persones, amb 4.219 treballadors ajudant a 46.000 persones en aquest últim any (2019). Està ubicada a Barcelona.

Eduvic: és una cooperativa que ajuda als joves migrats sols i adolescents a la inserció laboral. (Barcelona)

Plana de Vic Cooperativa: fundada l'any 1966, per un grup de ramaders de la comarca d'Osona, va néixer amb la idea d'incrementar el valor de la producció dels socis, millorar les seves explotacions de forma més competitives i eficients, i obrir mercat amb una marca forta i innovadora, és del sector Agrícola.

L'Olivera Cooperativa: és agrícola, enfocada a la producció de vins, olis i caves i es troba a Vallbona de les Monges, Lleida.

Biciclot, SCCL: Turisme sostenible urbà i rural, es dedica a desenvolupar activitat i serveis promovent l'ús de la bicicleta

La Garbiana, SCCL: és una cooperativa que se centra en la producció de cereals, farines i horta de forma ecològica, està a Tarroja de Segarra, Lleida.

2.2 L'Estat californià

2.2.1 L'economia californiana

Segons molts estudis econòmics Califòrnia si fos un país, seria la cinquena economia del món, només està per darrere dels Estats Units, Japó, la Xina i Alemanya, competint amb el Regne Unit que està una mica per sota, pel que fa a Espanya, duplica la seva producció. Dins dels Estats Units, és l'estat amb més població, el seu potencial està en el fet que lidera moltes indústries diferents, com el sector Tecnològic on té un pes molt important, o també l'agrícola. La crisi del 2009, va ser molt dura per Califòrnia, el PIB va caure un 4,4%, mentre que els Estats Units estava en un -2,5%, a pesar de la gran caiguda, si ho comparem amb l'estat espanyol, econòmicament Califòrnia era un 27,5% més gran. L'any de la crisi va ser desastrós, però el següent any ja van créixer un 0,9% fins a arribar al 2018 on estan al 3,5%, quan van créixer més va ser l'any 2015, amb un 4,1%. En producció duplica a Espanya, tenint uns vuit milions menys de població. William Riggs, professor de la Universitat de Sant Francisco, comenta que la clau n'és el *talent* i el *capital*, on la combinació d'aquests dos factors va fer un ràpid creixement d'ocupació, aquest creixement es va centrar com sempre en algunes ciutats concretes, com Los Angeles i San Francisco. (Mario Talavera, 2019)

Cal destacar que està per sobre del Regne Unit, tenint 20 milions menys d'habitants, Califòrnia té una mà d'obra súper productiva. Stephen Levy és el director del centre continu de l'economia de Califòrnia, comenta que totes les zones de l'estat estan contribuint a l'èxit, no només la part de la Bahia de Sant Francisco on trobem Silicon Valley. A la zona sud, el comerç és situa en xifres de màximes històriques, el sector

hostaler i el turisme no paren de créixer, la indústria de l'entreteniment també i per descomptat que el sector tecnològic. En tenir una economia tan sòlida, molta gent vol emigrar cap a Califòrnia, tenint un nombre molt elevat d'immigrants, tot tenint uns preus de les cases i pisos molt alts respecte a altres estats, igual que els impostos, el tràfic és complicat, etc. Irena Asmundson, economista en cap del Departament de Califòrnia explica que tots els sectors econòmics van créixer, exceptuant l'agrícola, contribuint una pujada al PIB on va augmentar respecte a l'any passat. (Any 2017, any anterior 2016). Els dos sectors amb major pes en la millora del PIB van ser el sector dels serveis financers i l'immobiliari, aportant uns 26.000 milions de dòlars, seguits pel sector tecnològic i el de manufactures amb uns 20.000 milions i 10.000 milions respectivament, segons Asmundson la majoria ve d'empreses relativament petites que estan molt especialitzades. L'any 2017, el PIB va ser de US\$ 2.7 bilions, si el comparem amb un país com Brasil que és de US\$ 1,8 Bilions o Mèxic de US\$ 1,04 bilions, ens podem fer una idea de la magnitud. Jerry Brown, governador demòcrata, es va trobar el 2011 amb un dèficit pressupostari de US\$ 27.000 milions, i després de vuit anys, l'estat té un superàvit de US\$ 6.000 milions. (Beatriz Díez, 2008).

Segons Mundo Lee Ohanian, professor d'Economia a la Universitat de Califòrnia de Los Angeles (UCLA), un de cada cinc californians viu en la pobresa, això és un 20% del total, si comparem el seu país, està en un 14,7%, bastant per sota, també és l'estat amb un índex de pobresa infantil més elevat. El total de sense sostre és de 140.000 persones, una quarta part dels sense sostre de tots els Estats Units es troben en aquest estat, un 10% estan en la ciutat i perifèria de Los Angeles. Només un 30% de les famílies es pot permetre pagar una hipoteca, posant l'entrada del 20%, es veu que el preu mitjà d'una casa és de 540.000 dòlars, això és un preu molt elevat si mirem les rentes de la classe mitjana. Les polítiques econòmiques han perjudicat a molta gent, de classe baixa, i beneficiant als que més tenen. Ohanian veu el futur amb incertesa i pensa que l'estat es trobarà amb una altra crisi, amb el pagament de les pensions i el sistema de salut, si segueix amb aquestes polítiques. (Beatriz Díez, 2008)

Segons dades del 2010, hi ha 29.284 empreses cooperatives que operen en el país, són moltes i generen 2 milions de llocs de treball, dels quals a nivell salarial és més de \$74 mil milions anuals. Les cooperatives representen l'1% del PIB d'USA, són \$654 mil milions en ingressos i el valor dels seus actius és de \$3 bilions, produeixen i donen servei en tots els sectors del país, hi ha algunes que tenen una gran dimensió, més de 20

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

cooperatives tenen unes vendes anuals que superen el \$ 1 mil milions, algunes d'elles són Land O'Lakes, INC., Cabot Creamery, Ocean Spray, i ACE Hardware. (Aciamericas, 2010)

2.2.2 Una mica d'història a Califòrnia...

La primera cooperativa va sorgir l'any 1867, a Sant Francisco, perquè els fabricants de botes i calçat van organitzar una vaga general en protesta de la reducció de preus, però la vaga va fracassar. Aleshores molts treballadors van formar la Companyia de Fabricació de Bota i Calçat Cooperativa de Treballadors Units de Sant Francisco, sent al llarg del temps una empresa molt potent. Un altre punt fort perquè sorgeixin cooperatives, es va donar amb la finalització del ferrocarril intercontinental, en el 1869, que va ocasionar molta gent perdés el lloc de treball, aleshores els treballadors es van reunir per formar cooperatives. En el 1875, Califòrnia comptava amb sis botigues cooperatives de consum, un any abans, productors italians d'hortalisses de Sant Francisco van organitzar un mercat cooperatiu que va tenir un èxit molt gran, el deia Mercat de Colombo, la primera dècada del segle XX, tenien el 95% del mercat de totes les verdures de la ciutat. (John Curl, 2018).

Segons l'historiador Ira Cross, va escriure l'any 1905, que a cap lloc el moviment cooperatiu era tan fort i exitós com a Califòrnia. Després del crack del 1929, la majoria d'empreses van tancar, a Califòrnia només van quedar 5 botigues cooperatives. De seguida van sorgir cooperatives d'autoajuda, cap al 1934, hi havia 310 grups diferents amb més de mig milió de membres, dos terços d'ells, aproximadament 175 grups estaven a Califòrnia, en aquests grups consistien en intercanvi entre membres, intercanvi de mà d'obra per béns i serveis i producció cooperativa per ús, comerç o venda. Les Cooperatives de Consumidors de Berkeley (CCB), van començar el 1936, com un club de compra, en el seu màxim va ser la cooperativa més gran del país amb uns 100.000 socis, aquesta empresa va fer grans progressos pel món cooperatiu als Estats Units. (John Curl, 2018).

En el 1960, en el començament del moviment "Hippie" sorgit a la ciutat de Sant Francisco, grups de joves, que estaven molt en contra el sistema capitalista, van treballar per crear una xarxa de supervivència amb base ideològica de treball amb un sistema basat

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

en la cooperació, estaven en contra de la jerarquia, el poder i la competència, ells es basaven amb la igualtat, democràcia, cooperació i l'intercanvi, gràcies a aquest moviment, van sorgir moltes cooperatives. En la dècada dels setanta, es va produir un gran moviment en el sector de l'alimentació, on promovien els aliments naturals i orgànics, moltes cooperatives es van formar dins el sector de l'alimentació, es diu que en aquesta dècada, es van formar entre 5.000 i 10.000 cooperatives, amb un volum de 500 milions de dòlars anuals. Mentrestant en el 1976, es va crear el "Collective Directory Group", una cooperativa de treball en xarxa entre col·lectius, la primera publicació va sortir un any després, i tractaven sobre la història i la teoria del moviment. (John Curl, 2018).

Ja a la dècada dels anys vuitanta, els treballadors de diversos col·lectius es van ajuntar i van formar la Inter-Collective. El seu objectiu era intercanviar idees i informació, promoure creació de xarxes i esforçar-se per desenvolupar el moviment, no tenia un lloc específic, s'ajuntaven i feien reunions, la més exitosa va ser la del 1985 amb gairebé 500 grups, en aquells temps estaven al seu màxim, però després d'això a causa de la gran competència moltes van fer fallida, en aquells temps es van crear poques cooperatives, per sort no totes van fer fallida algunes d'elles avui dia existeixen. El moviment es va renovar l'any 1994, gràcies a la Xarxa de Cooperatives de Treballadors de l'Àrea de la Baia (NOBAWC), van fer reunions mensuals amb diversos grups per parlar de les experiències i els problemes que tenien en comú, i van fer un moviment per a l'autogestió dels treballadors, aquesta cooperativa és membre avui en dia de la Federació de Cooperatives de Treballadors dels USA (John Curl, 2018). Dins de la bibliografia, del punt sis al dotze trobem el material empleat que va necessitar John Curl per redactar la Federació de Cooperatives de Treballadors dels USA.

2.2.3 Cooperatives a Califòrnia

Pel que fa les cooperatives de Califòrnia, tenen les mateixes funcions que les catalanes, són negocis que es dirigeixen democràticament, on els treballadors tenen el control, deixen que la gent treballi aportant les seves energies, capital i habilitats i generar uns ingressos, depenent dels sous que tinguin o del treball aportat es distribueixen els beneficis. Pel que fa a l'estat, és un dels que té un nombre més gran de cooperatives.

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

Els beneficis de tenir una corporativa a Califòrnia són varis, són visibles en múltiples àrees, i la Cooperative Development Foundation i la Urban Institute, identifiquen set àrees on es poden veure els grans beneficis, les empreses van nomenar les àrees com el “ABC del Impacte Cooperatiu”. La primera àrea és l'accés que donen en productes i serveis que si no fos per ells, no tothom podria tenir accés, un altra àrea és la sostenibilitat empresarial, gràcies a la seva estructura empresarial farà que en moments difícils sigui més estable treballar, el compromís de la comunitat també és una àrea important, es comprometen amb la comunitat local i treballaran per defensar els valors de la comunitat. Governen democràticament i apoderament, al ser demòcrates fan que augmenti la participació cívica de les persones, un altra àrea és la igualtat, diversitat i la inclusió, els membres tenen igualtat total, pot haver-hi diversitat en la mateixa comunitat i és inclusiva, ja que és voluntària la participació, una àrea que cal esmentar és la seguretat financera i avanç pels treballadors, les cooperatives solen proporcionar als seus membres salaris dignes amb capacitat d'ascens i estabilitat financera, i per últim, l'àrea de creixement, en oferir productes i serveis molt bons, bons llocs de treball i invertint en la comunitat local, poden créixer molt de dimensió. (NCBACLUSA, 2020)

2.2.4 Algunes Cooperatives de Califòrnia

Totes les empreses que esmentaré a continuació tenen més de cent anys:

Sunkist Growers, Incorporated: del sector de l'agricultura, va ser fundada l'any 1893, té uns 6.000 membres, s'enfoquen en els cítrics, i l'any 1921 van tenir unes vendes de \$ 956 milions.

Fillmore Piru Citrus: com l'empresa anterior, també està en el sector de l'agricultura i es dedica als cítrics, fundada el 1897.

Fruit Growers Supply Company: es troba a la ciutat de València, també es dedica en el sector de l'agricultura, es va fundar l'any 1907.

Blue Diamond Growers: és una cooperativa agrícola, que comercialitza ametlles, fundada el 1910, a la ciutat de Sacramento, es pensa que en el 2009 el valor de les seves vendes era de \$ 709 milions de dòlars.

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

Sun-Maid Growers: dins del sector de l'agricultura, es dedica a la producció de panses i fruits secs, està composta per 850 agricultors familiars, va ser fundada el 1912.

Butte County Rice Growers Association: com totes les altres, també està al sector de l'agricultura, és una productora de blat, fundada el 1914, té uns 400 agricultors que són membres.

Al ser només agrícoles, faré un esment de cooperatives d'altres sectors, però seran de menys de cent anys.

AK Press: és una cooperativa del sector de serveis dedicat a la premsa, es publiquen llibres i articles, estan situats a la ciutat de Chico.

Ocean Beach People's Organic Food Co-op: es dedica al sector de l'alimentació, són unes tendes on el seu menjar és orgànic, per vegetarians i vegans.

California Credit Union: cooperativa de crèdit, com un banc però en forma de cooperativa.

Emma's Eco-Clean: en el sector serveis, es dedica a serveis de neteja.

Pedal Express Courier Service: cooperativa del sector de serveis que es dedica a la missatgeria a través de les bicicletes.

3. METODOLOGIA

Un cop parlat de Catalunya i Califòrnia, amb la seva economia actual, la història de les Cooperatives que han tingut, els tipus de cooperatives, exemples de cooperatives i de més, la metodologia que seguiré serà la de fer un estudi compartiu entre els tipus de cooperatives, ja que he pogut observar, que trobem diferències. És cert que algunes coincideixen però hi ha algunes que estan a Califòrnia i no ha Catalunya i al revés també succeeix. Per començar hi ha 12 tipus a Catalunya i 14 a Califòrnia. Algunes amb un pes força gran sí que les trobem en els dos estats com les agràries, de serveis, d'ensenyament, etc. Comentaré cada tipus de cooperativa i explicaré les seves particularitats.

Cooperatives a Catalunya;

Cooperatives Califòrnia;

1. Agràries	Agricultural
2. Serveis	Business
3. Treball Associat	Worker
4. Consumidors i usuaris	Childcare
5. Habitatges	Housing
6. Crèdit	Financial
7. Assegurances	Insurance
8. Sanitàries	Artisian
9. Ensenyament	Student
10. Marítimes	Retail
11. Integrals	Food
12. Rurals	Rural Utility
13.	Cable television
14.	Telephone

Abans de comentar aquests set punts, posarem en situació el marc jurídic de les cooperatives, fent una comparativa entre les dels dos estats, seguit d'un altre comparativa de la història del cooperativisme.

4. ANÀLISI I RESULTATS

4.1 Marc Jurídic

Primer de tot esmentar que el Cooperativisme està regulat per el mateix govern català amb la llei 12/2015 això sembla estrany de primeres al ser una monarquia parlamentària, ja que la forma que té d'executar el govern espanyol surt tot del govern central i va directe a les comunitats. Pel que fa a Califòrnia també té una regulació pròpia, ja que els Estats Units es governa amb el model dels estats federats, obtenint aquests una certa autonomia i independència ja sigui econòmica, àmbit legislatiu, etc. Agafaré articles concrets per la comparació, ja que comparar tota la llei és impossible, l'elecció d'aquests es perquè considero que són importants i també perquè he pogut trobar la comparació entre els dos estats.

Tipus i condicions dels socis.

Admissió com a soci; Pel que fa a Catalunya, s'ha de formular per escrit al consell rector, i l'ha de resoldre en un termini de tres mesos, el que passa a Califòrnia és quasi el mateix, però el termini és tan sols de trenta dies. Pel que fa a un soci un vot, és el mateix pels californians com els catalans. Article 29 lleis de Catalunya, per Califòrnia llibre Baldwin Chapter 9, Co-oplaw.org article 1. "sample bylaws for a worker Cooperative".

Expulsió del soci; Un soci pot ser expulsat si ha comès una falta molt greu, ha d'estar regulat als estatuts, es fa amb expedient disciplinari i s'avisava amb antelació al soci expulsat. A Catalunya s'avisava en 10-15 dies, igual que a Califòrnia on tenen el mateix procediment i és de màxim quinze dies. Els membres sempre tindran dret a ser escoltats i sol·licitar la suspensió de l'òrgan rector. Tota expulsió ha de ser comunicada per escrit. Tenir fonaments, ha de ser de bona fe, i de manera justa i raonable. Només poden expulsar per un motiu legal, no es pot per discriminació de raça, sexe, nacionalitat, orientació sexual, o alguna altre classe protegida. Article 32-33 a Catalunya ,Chapter 9 F Baldwin i Co-oplaw.org Article 2 "sample bylaws for a worker Cooperative".

Per poder ser soci: Catalunya i Califòrnia tenen les mateixes similituds pel que fa a aquest aspecte; pot ser soci qualsevol persona física, amb capacitat de treballar, menys els casos especials de cooperatives d'iniciativa social, tota persona jurídica, privada o pública, tots

aquests socis obtindran el dret de vot, un soci un vot, independent del capital aportat. Califòrnia però esmenta una “classe de socis”, són aquells socis que estan identificats als articles de la incorporació o estatus com un tipus diferent de socis, tenint els mateixos drets entre ells. La diferència pot ser que estigui estipulada en els estatuts i que aquests socis obtinguin algun cert dret com per exemple amb els dividendes. Article 22 lleis de Catalunya, per Califòrnia llibre Baldwin Chapter 9, Co-oplaw.org article 1 “sample bylaws for a worker Cooperative”.

Governança de les cooperatives.

L’assemblea General: Un cop l’any s’ha d’efectuar una assemblea i presentar el compte de resultats als socis de la cooperativa, sempre ha de caure amb dia laborable, aquest seria coneguda com l’assemblea ordinària, serveix per examinar la gestió feta per consell rector, aprovar els comptes anuals i fer altres tipus de votacions, després existeixen les extraordinàries, que en Califòrnia són nomenades com “Special Meetings”. Les reunions sempre seran comunicades per escrit, sigui per correu electrònic, carta o altres fonts, i indicaran la data, lloc i altres aspectes importants de l’assemblea. Article 43 lleis de Catalunya, Article 3 Co-oplaw.org “sample bylaws for a worker Cooperative”, llibre Baldwin Chapter 10

La presidència: en la cooperativa, la presidència, en té retribuïda per nom del consell rector, la representació legal. Només es pot dur a terme la presidència els socis que porten a terme l’activitat de la cooperativa. El president té la supervisió general de la direcció, poders generals i deures de gerència. Generalment presideix totes les reunions dels membres i la junta, per tant inclou les assemblees ordinàries i les extraordinàries, les primeres de caràcter obligatori, en aquest punt no observo diferències entre els dos estats. Article 54 lleis Catalunya, Llibre Baldwin Chapter 8 B.

Fusions i Part Interna.

Fusió de cooperatives: dues cooperatives es poden fusionar amb una nova, o també es pot donar el cas que una societat absorbeix un altre. Per dur a terme s’ha de notificar al Registre de Cooperatives pel que fa Catalunya, Califòrnia s’ha de presentar un Certificat de Propietat a la Secretaria de l’Estat. Article 90 lleis de Catalunya.

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

Canvis en l'Estatut socials: Aquí observem diferències, ja que a Catalunya per la modificació dels Estatuts Socials, és necessari dos terços del nombre de vots de l'assemblea general, mentre que a Califòrnia, només seria necessària una majoria simple. Article 89 lleis de Catalunya, Article 10 Co-oplaw.org “sample bylaws for a worker Cooperative”, llibre Baldwin Chapter 5 C.

Per la realització d'aquest punt he consultat la lleis de Cooperatives a Catalunya, 12/2015, la pàgina web CO-OPLAW i el llibre de Van P. Baldwin on és recullen les lleis californianes de les Cooperatives.

4.2 Història

Molts cops la història ens fa entendre coses del present, per això, un cop analitzat el tema legal he considerat adient repassar la història dels dos estats, com podrem veure tenen moltes similituds.

Pel que fa a l'inici, és pràcticament el mateix, ja que a Catalunya, la primera cooperativa que es va crear tracta de l'any 1865, (L'Economia de Palafrugell), a Califòrnia fou només dos anys més tard, amb la Companyia de Fabricació de Bota i Calçat Cooperativa de Treballadors Units de Sant Francisco, un impuls que va tenir Califòrnia a diferència de Catalunya pel sorgiment de cooperatives va ser gràcies a la finalització del ferrocarril intercontinental en el 1869, el motiu va ser que molta gent es va quedar sense feina i els treballadors es van reunir per ajudar-se i formar cooperatives.

Ja entrat el segle XX, segons l'historiador Ira Croos, va esmentar que el moviment cooperatiu a Califòrnia era el més potent i exitós del món, segons un escrit que va fer el 1905, pel que fa Catalunya de 1899 a 1913 es va constituir la Camara Regional de Cooperativa Catalano-Balears, i es van fer els primes congressos cooperatius, el 1902, van aparèixer els primers caixers rurals a Valencia i seguidament a Catalunya, i tot seguit es van començar a obrir a Barcelona, aquesta primera part del segle XX, ens trobem amb els inicis del cooperativisme de forma més formalitzada.

Així com es pot observar que el cooperativisme tenia un creixement molt gran i pròsper, amb l'arribada del crack del 1929, va produir una gran retrocés, a Califòrnia, la majoria de cooperatives van tancar, ja que va ser una crisi brutal on va afectar l'estat de forma directa, i després es va expandir tocant altres països. Pel que fa a Catalunya, el 1923 es va fer la constitució de la Federació de Cooperatives a Catalunya, un gran pas on es veuen les clares intencions de l'estat català en apostar per aquest tipus d'empreses. Només vuit anys més tard ja tenia caràcter legislatiu, ja que es va aprovar la primer llei de cooperatives i es va contemplar l'obligació de dotar el fons de reserva. Un tret fonamental va ser donat gràcies a l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, ja que es van adquirir les competències en matèria de cooperativa, es van fer tot un seguit de reformes i novetats com en el 1932 que es va incorporar el curricular educatiu. Veiem que en aquest període Catalunya estava una mica per sobre en l'àmbit cooperatiu que l'estat de Califòrnia, ja que en patir una

crisi tan forta i que va durar tants anys, va patir un gran retrocés. La dècada dels anys trenta, van sorgir cooperatives d'autoajuda, cap al 1934, Califòrnia tenia 175 grups amb més de 300.000 mil membres, aquests grups tenien la finalitat d'intercanvi de membres entre ells, ja sigui mà d'obra per béns, serveis i producció. El 1936 es va formar la Cooperativa de Consumidors de Berkley, a la ciutat d'Oakland, era la cooperativa més gran del país amb un total de 100.000 socis, al tenir una dimensió tan gran, va ser molt important per fer grans progressos en el cooperativisme californià i americà. La dècada dels anys trenta va ser molt dura pel cooperativisme de Califòrnia, però a principis dels quaranta ja estaven pràcticament recuperats i van superar a Catalunya. Al patir la Guerra Civil del 1936, quan Catalunya estava per sobre de Califòrnia en moviment cooperatiu, la guerra va provocar que moltes cooperatives tanquessin, i va ser quan Califòrnia s'estava recuperant i creixent, a Catalunya just va passar el contrari, i fins a mitjans de la dècada dels quaranta i principis del cinquanta el món cooperatiu no es va reactivar, del cinquanta als vuitanta van ser tres dècades de creixement però que no van tenir cap fet remarcable. En canvi a Califòrnia amb el naixement del moviment Hippie a la ciutat de San Francisco l'any 1960, va ser un gran impuls pel cooperativisme californià, ja que els ideals de caràcter social que té el moviment són molt similars als valors cooperatius, i es van crear moltíssimes cooperatives. Califòrnia sempre ha estat un territori avantguardista, i ja a la dècada dels setanta, es va produir un gran moviment del sector d'alimentació on es promovien els aliments naturals i orgànics, creant moltes cooperatives en aquest mercat, es diu que en aquesta dècada es van formar entre 5.000 i 10.000 cooperatives amb un volum de 500 milions anuals, a Catalunya, aquest moviment va arribar entrat els anys noranta. Per tant ens trobem que el Cooperativisme californià creix molt, no tant ho faria Catalunya.

Catalunya va patir molt amb la dictadura, ja que tenia menys llibertats econòmiques que anteriorment, amb l'arribada de la democràcia el 1981, va ser clau per agafar un gran impuls cooperatiu, i dos anys més tard es va aprovar la llei de cooperatives a Catalunya, que va seguir vigent fins al 2002. L'any 1985, l'estat va impulsar unes polítiques que van ajudar la creació de noves cooperatives. Pel que fa a Califòrnia, en aquesta dècada, diversos col·lectius es van ajuntar i van formar la Inter-Colletive, que tractava d'intercanviar idees i informació i promulgar el cooperativisme, uns anys abans el 1976 es va crear la "Collective Directory Group" que era de treball en xarxa entre col·lectius.

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

Aquesta dècada dels anys vuitanta, Califòrnia tenia moltes cooperatives, i al tenir una competència tan alta moltes d'elles van fer fallida.

Als anys noranta, es va aprovar a Catalunya la llei fiscal de Cooperatives, ja que en van sorgir moltes, va ser una dècada de bonança, igual que a Califòrnia que cap al 1994 es va renovar el moviment gràcies a la Xarxa de Cooperatives de Treballadors de l'Àrea de la Baia (NOBAWC), que van fer reunions amb diversos grups per parlar del cooperativisme i promovent el moviment, avui dia aquesta cooperativa és membre de la Federació de Cooperatives de Treballadors dels USA.

El 2002, s'aprova la llei de Cooperatives a Catalunya, vigent actualment, i fa només cinc anys es va aprovar la llei 12/2015, que és la llei que s'ha fet servir en l'apartat anterior, pel que fa Califòrnia aquest nou mil·lenni, les cooperatives han crescut molt ja sigui en nombre com en ingressos.

4.3 Tipus de cooperatives

Pel que puc observar, ha Catalunya podem distingir fins a dotze tipus de Cooperatives diferents, mentre que a Califòrnia trobem catorze, vuit d'elles les tenim als dos estats, mentre que Catalunya té quatre tipus que no trobem a Califòrnia, l'estat americà té sis que no té l'estat català.

Començaré explicant les Cooperatives que trobem en els dos estats.

Possiblement la Cooperativa més important pels dos estats és l'Agrària, pel que fa a Catalunya, és tan important que va a part de les altres, tenen una Federació i tot, la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya, constituïda el 1983, tenen 204 cooperatives i generen 1.600 milions d'euros anuals. Catalunya té una extensió molt gran on trobem aquest tipus de cooperativa, la plana de Lleida, l'Anoia, Baix i Alt Penedès, Priorat, Alt i Baix Camp, etc. On exploten tota classe de productes agraris, des d'hortalisses, vins, caves, etc. (Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya, 2020). És essencial que els pagesos es puguin unir fent cooperatives, per ajudar-se entre ells i aprofitar-se de les economies d'escala, ja que si no fos així, molts no podrien viure d'aquest treball, situació que passa exactament igual a Califòrnia, on tenen grans planes per cultivar, en total tenen 200 Cooperatives agràries i també s'ajunten pels mateixos motius, poden ser competitiu i fer que moltes famílies puguin viure del sector agrari, ajudant-se entre elles (California Center for Cooperative Development, 2020).

Les Cooperatives de Serveis catalanes, en Califòrnia són les Business Cooperatives, cada cop és més freqüent veure com empreses, ja sigui petites com més grans s'ajudin entre elles, algunes petites es poden ajudar, intercanviant personal, compartir publicitat, comprar a gran escala i així obtenir una reducció en el preu dels productes, subministres, etc. El mateix pot passar a les grans, això és un fet molt interessant, perquè ja no veiem aquella competitivitat que podem pensar que té el món empresarial. En el sector de serveis podem trobar de diferents tipus, advocats, massatgistes, terapeutes, professors de música, etc. (California Center for Cooperative Development, 2020) A Catalunya trobem cooperatives de serveis molt exitoses com les farmàcies, ferreters, venedors de joguines, taxistes, serveis financers, transport de mercaderies, d'adroguers, etc. (Aracoop, 2020).

Cooperatives de treball associat a Catalunya i Workers a Califòrnia, són el mateix, tracten de l'associació de dues persones físiques com a mínim, que l'objectiu és produir béns i serveis, per a tercers i millorar les condicions de treball i econòmiques entre ells. Els socis s'uneixen per millorar les seves condicions laborals, les persones i el valor del treball està per sobre del capital, gràcies a aquests aspectes ofereixen possibilitat als emprenedors per a obrir camí laboral, aquest tipus de cooperativa es pot aplicar a qualsevol indústria, com l'agrícola, fabricació, serveis, naval, etc. Dins del món cooperatiu, és un tipus molt important en els dos estats, gràcies al fet que pot funcionar en molts mercats, i tenen una gran facturació. (Fevecta, 2020)

Cooperatives d'habitatges, en els dos estats les trobem, el món cooperatiu al estar dins l'Economia Social, tenir cooperatives d'habitatges té molt de sentit, tracta sobre l'associació de persones que tenen l'objectiu de proporcionar un habitatge a un preu molt més econòmic que en el mercat normal, ja que avui en dia obtenir un habitatge o un lloguer, és un cost econòmic elevadíssim, se solen finançar amb una combinació de fons públics i privats, a Califòrnia, és un concepte que gràcies a la seva cultura és molt potent, ja que ajuden molt a les persones grans i també fan moltes cases prefabricades (Califòrnia Center for Cooperative Development, 2020) . Pel que fa a Catalunya, des de la presidència a Barcelona de l'Ada Colau, aquesta idea s'ha fomentat molt.

Cooperatives de crèdit/financeres, el seu objectiu és que satisfaci les necessitats de finançament i potenciar els estalvis dels seus socis i de terceres persones, són entitats financeres sense ànim de lucre, els diners, depenent del moment econòmic, poden tenir un tipus d'interès molt alt, i per tant a veure aquesta necessitat, es van crear aquest tipus de cooperatives, solen ser petits crèdits que necessites persones de classe treballadora, a Califòrnia la primera cooperativa financera es va formar a Fresno l'any 1924 i la primera llei de cooperatives de crèdit és va fer l'any 1927, després de la gran crisi del 1929, van sortir moltes cooperatives de crèdit per ajudar a la gent, ja que es situaven en una situació dramàtica, a la majoria de cooperatives de crèdit estan assegurades pel govern Federal, tant en numero de socis com en facturació, les cooperatives de crèdit comprenen el sector de consum més gran de l'estat i representen una part molt gran de la indústria de serveis financers. Pel que fa a Catalunya, es van crear a partir de les cooperatives agràries, existeixen unes 70, que donen servei a 79 municipis, actualment continua estant molt

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

l·ligat amb el sector agrari, majoritàriament les trobem a les comarques de Tarragona i les de Lleida, la xifra de negocis d'aquestes cooperatives és de 611 milions d'euros. (Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya, 2020)

Les cooperatives d'assegurances, podríem dir que no tenen el mateix pes que les anteriors, sí que és cert que podem trobar algunes i molt potents, però el volum de negoci no és comparable amb les de crèdit, agràries, habitatge, serveis o treball associat. Exerceixen l'activitat d'asseguradora als seus socis, que són titulars de pòlisses de consum. Operen agrupant i invertint les primes pagades pels socis. Els ingressos que s'obtenen els utilitzen per reduir el cost de les assegurances. Com que els assegurats són els propietaris, els beneficis van per a ells en forma de dividendes. Té un pes més important a Califòrnia, ja que no tenen sistema públic sanitari, i tot va pel privat, amb assegurances mèdiques, per tant com és d'esperar el volum de negoci és més gran que a Catalunya. Els beneficis d'aquestes assegurances és que poden oferir tasses més baixes i tenir un control més gran pels socis (California Center for Cooperative Development, 2020).

Cooperatives d'ensenyament, "Student" per Califòrnia, les trobem en els dos estats, són semblants però tenen diferències. Mentre que a Califòrnia només la formen estudiants, a Catalunya la formen els pares o mares dels alumnes i personal docent o no docent. A Califòrnia a part dels estudiants, podem trobar que la junta inclou exalumnes, funcionaris universitaris o altres no estudiants. (California Center for Cooperative Development, 2020). Mentre que a Catalunya, està enfocat a un perfil d'ensenyament més global, que formen totes les edats, a Califòrnia engloba un perfil d'estudiants més grans, a partir de setze anys cap amunt, està més enfocat a estudiants universitaris, i l'objectiu és reduir el cost dels estudis, sigui amb habitatge, matricules o alimentació. Catalunya té una Federació de Cooperatives d'ensenyament, actualment estan inscrites 39 escoles Cooperatives, 6.026 socis, 1906 treballadors i es beneficien 19.000 alumnes. La Federació es basa en el model d'escola laica, plural, humanista, activa i integrada en els valors de la societat catalana, que aprèn a participar de forma voluntària i democràtica, donant una gran importància al treball en comú. En els darrers anys, s'ha fomentat que es necessita una modificació en la metodologia de la formació i d'aquesta forma millorar l'ensenyament, l'escola cooperativa és un pilar fonamental en aquesta revolució de l'ensenyament. (Federació de Cooperatives d'Ensenyament a Catalunya, 2020).

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

L'última cooperativa que comparteixen els dos estats és la Rural, és molt reduïda, i té un pes molt petit en comparació a les anteriors. L'objectiu a Catalunya de les cooperatives rurals és fomentar l'activitat en el territori i donar un nou ús als patrimonis preexistents de les cooperatives del sector agrari, tracta en recupera estructures que no estaven aprofitades, i així millorar el benestar de la població rural. A l'estat californià, les cooperatives brinden serveis com el de comunicació, aigua i electricitat als seus membres, i es beneficien de tarifes més baixes quan els usuaris són els socis. A Catalunya és la cooperativa més recent, ja que abans se solia incloure dins de l'Agrària. (Ricard Estrada i Arimon, 2015).

Pel que fa a les cooperatives que trobem a Catalunya i no estan a Califòrnia són quatre, començaré per la Cooperativa de Consumidors i Usuaris, com diu el nom, està formada per persones consumidores, els socis s'organitzen i la seva finalitat és proveir-se de béns i serveis per al seu ús, i garantint els seus drets i coneixements com a consumidors. Actualment les cooperatives les trobem en molts sectors, com en la distribució d'aliments, de materials culturals i educatius, subministraments bàsics d'aigua, distribució de productes ecològics, entre altres. També hi ha cooperatives de consumidors que comparteixen la propietat del col·lectiu de persones sòcies de treball i fomenten la cohesió entre els dos, d'aquesta forma s'enriqueixen mútuament. És una cooperativa que crea facilitats als seus socis per auto abastir-se de productes bàsics, especialment aliments, i també l'accés a l'educació i a la cultura. Tenen una federació, que acullen 1.886.016 socis, 5.009 treballadors i on la qual la facturació anual supera els 696 milions d'euros (Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya, 2020).

A Catalunya gaudim de les Cooperatives Sanitàries, agrupa les cooperatives de les assegurances a l'activitat empresarial de la qual consisteix en cobrir els riscos relatius a la salut dels seus socis, assegurats i beneficiaris. Aquest tipus de cooperativa no té un pes gaire gran al territori Català. (Gencat, 2015)

Les Cooperatives Marítimes, són associacions de persones dedicades a explotacions pesqueres, a Catalunya, pràcticament tot és a mar, en molt poca mesura a pesca de riu, els socis, s'ajunten entre ell per ajudar-se mútuament, així abaratint costos, i també amb les economies d'escala, és beneficiant ells i l'entorn social que els envolta. (Gencat, 2015).

Tant les cooperatives Sanitàries com les Marítimes, no tenen un pes tan gran com la resta de cooperatives catalanes.

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

Per últim tenim les Cooperatives Integrals, són de primer grau, és diferent de totes les altres, ja que consisteix en integrar dues classes de cooperatives, té per objecte activitat econòmiques o socials de diferents classes de cooperatives, si la cooperativa integral té una producció agrària i totes les altres activitats, serveis estan adreçades al medi rural, la cooperativa pot adoptar la denominació de cooperativa rural, va aparèixer més tard que les altres, en els últims anys han crescut força aquest tipus de cooperatives. (Calidoscoop, 2018).

Per últim em queda analitzar les cooperatives que trobem a Califòrnia i que no estan en el territori català. Primer començaré amb la cooperativa “Childcare”, són cooperatives, com diu el nom, estan destinades a cuidar als infants. Els treballadors s’ajunten i formen una cooperativa, per oferir el servei de guarderia o preescolar. Els pares estan molt interessats en aquest tipus de cooperatives, ja que ofereixen una gran qualitat, els infants tenen aprenentatge des de molt d’hora, a uns preus molt econòmics. La Junta Directiva és escollida pels pares, és molt sovint que els pares contribueixin en hores voluntàries, d’aquesta forma redueix els costos generals i permet que els pares tinguin més coneixement amb els infants i relacionar-se amb altres pares. A Califòrnia tenen 10.000 socis, la primera cooperativa d’aquest tipus es va formar el 1929 a causa de la crisi econòmica d’aquell mateix any, ja que moltes famílies no podien pagar serveis de guarderia, aquesta cooperativa continua vigent actualment. També formen als mateixos pares perquè puguin ensenyar millor als infants. Per últim existeix el servei d’infants per hores o dies, és de menys formal, deixen els nens a uns altres pares, així s’ajuden entre ells. A Califòrnia és una cooperativa que té un pes molt gran. (California Council of Parent Participation Nursery Schools, 2020).

Les Cooperatives “Artisian”, un grup d’artistes s’ajunten i formen una cooperativa, s’ajuden entre ells, el seu treball conjunt fa que obtinguin beneficis en màrqueting, obtenir descomptes per quantitat, en subministres, compartint l’espai d’estudi i equip, mantenir el control sobre la distribució del seu treball entre altres. Els socis elegeixen una junta directiva que prendrà les decisions polítiques importants, alguns artesans operen que tots els socis formen part de la junta directiva. La majoria de cooperatives artesanals, s’ajunten per comercialitzar el seu producte, així no han de pagar al distribuïdor i guanyen més, comercialitzen els productes conjuntament. És molt freqüent veure aquesta cooperativa en forma de botiga detallista, a vegades els socis contracten un gerent que la porti, i així tenen més temps lliure per treballar o a vegades es van rotant entre ells. En el món de

l'Art, la gent que ho envolta, té un pensament de caràcter molt social, per això tenen una gran importància en el món cooperatiu, i més a Califòrnia on el món artístic és molt important. (California Center for Cooperative Development, 2020).

Corporatives Retail, la traducció és cooperatives detallistes, la seva funció és vendre béns als socis i no socis, els avantatges són descomptes, reemborsament de patrocini o els dos casos. Els reemborsaments de patrocini és la forma que els socis comparteixen els beneficis, i, com a tota cooperativa, els socis tenen el control. És un tipus de cooperativa que té poc pes, en l'estat. (California Center for Cooperative Development, 2020).

Food Cooperatives, aquest tipus de cooperatives es formen amb l'objectiu de tenir el control sobre el tipus i qualitat dels productes disponibles i per obtenir uns preus més baixos, també per incloure supermercats detallistes amb un o més punts de venda. Molts supermercats van començar com a petites botigues de compra i s'han convertit en cooperatives més grans a mesura que els socis s'unien. La primera cooperativa d'aliments a Califòrnia es va fundar l'any 1867, en la ciutat de Sant Francisco, es veu que tenia uns bons resultats però no va durar gaire temps. A la dècada dels anys trenta, va haver-hi una gran expansió de les cooperatives d'alimentació a causa de la gran crisi del 29, ja que molta gent a penes tenia diners per comprar menjar. Actualment existeixen moltes cooperatives dins d'aquest sector, que s'han anat formant sobretot en els últims quaranta anys. Aquest tipus de cooperativa fomenta molt els aliments de qualitat nutricional, les alternatives de producció i distribució així com alimentació orgànica, lliure comerç, i donen més informació i educació al client. És cert que en els últims anys hi ha tot un moviment vegetariana, vegà i de portar una dieta molt més equilibrada, Califòrnia com ha estat avantguardista, és un dels líders mundials en aquest moviment, i l'economia social, està molt conscienciada en aquest aspecte. Aquests supermercats, poden entrar i comprar socis i no socis, però si n'ets socis et beneficiaràs per tenir descomptes o dividendes de patrocini. Un dividend de patrocini són el benefici que obté un soci al final de l'any, en funció de la quantitat de compres que ha realitzat en aquell any. No només són cooperatives d'aliments, també hi ha molts clubs de compra, que es beneficien per comprar productes a granel en grans quantitats i així obtenir descomptes, també per obtenir productes que només es poden comprar en grans quantitats i són d'importació. Aquests clubs de compra normalment són administrats pels socis de forma voluntària. (California Center for Cooperative Development, 2020).

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

Finalment, tenim dues cooperatives, les cooperatives de televisió per cables i les cooperatives de telèfon, les dues tenen un pes molt petit i són molt residuals. La primera està organitzada com a servei públic, i tracta que els socis comparteixen els costos inicials, d'obtenir televisió per cable, i a canvi es beneficien en forma de taxes més baixes. (California Center for Cooperative Development, 2020). Pel que fa a les cooperatives telefòniques, són més importants a les zones rurals, els socis s'ajunten per pagar el cost d'obtenir línies telefòniques i a la llarga els hi surt més econòmic. A l'estat de Califòrnia hi ha 120 cooperatives telefòniques, guanyen uns 4 milions de dòlars cada any i els seus actius estan valorats en 14 milions. (Cause IQ. 2020)

5. CONCLUSIÓ

Després d'analitzar els tres punts importants i fer un estudi a fons, penso que els dos estats tenen moltes similituds pel que fa a el món Cooperatiu. En el marc jurídic, puc observar que és molt similar, podria dir que estan sota un mateix òrgan, amb algunes petites desviacions, ja siguin temporals, de membres, vots, etc. També és cert que existeixen diferències més grans, a causa de les diferències culturals entre els dos estats.

Històricament, puc observar moltes similituds però també diferències, ja que Califòrnia va patir molt amb el Crack del 29, i Catalunya amb la Guerra Civil i posterior dictadura i són en èpoques diferents. És veritat que el naixement és pràcticament el mateix, només dos anys més tard per Califòrnia, i fins a l'arribada de la crisi del 1929, els dos estats anaven molt a la par amb un creixement progressiu. Penso que des del 1936 fins al fi de la dictadura, Catalunya va estar molts anys per darrere de Califòrnia, ells van tenir un moviment de caràcter social que va ajudar a impulsar el món Cooperatiu. A Catalunya va passar el contrari, l'estat patia restriccions excepte en les cooperatives agràries. Per sort, a partir dels anys vuitanta Catalunya es va reactivar, avui dia el sector de les cooperatives té un pes molt important, igual que succeeix amb Califòrnia.

L'últim anàlisi, el de tipus de cooperatives, m'ha servit per veure que hi ha moltes similituds entre els dos estats, ja que molt d'elles coincideixen, les que estan en els dos estats sembla que tenen un pes bastant important, algunes que no estan tenen un gran pes però sí que algunes són minoritàries i no estan en l'altre estat. Un nou aspecte a analitzar seria veure les magnituds que tenen les cooperatives que trobem en els dos estats i d'aquesta forma poder fer una bona comparació, un altra anàlisi podria ser per quins motius estan algunes cooperatives a Catalunya i no a Califòrnia i al revés, i si algunes es podrien arribar a implementar en l'altre estat, per últim seria interessant veure quines cooperatives trobem en un estat que no estan diferenciades ja que pertanyen a un tipus de cooperativa.

Anàlisi comparatiu de les Cooperatives a Catalunya i Califòrnia

Pel que he pogut concloure, em sembla que en els dos estats es pot apreciar que l'Economia Social té un pes important i és indispensable, i que el cooperativisme és clau dins d'ella. Els dos estats tenen més similituds del que em podia imaginar abans de fer el treball, no només en l'àmbit Cooperatiu, sinó cultural, climàtic i econòmic. Per acabar penso que el món cooperatiu ajuda a molta gent i són empreses molt necessàries per als dos estats.

6. BIBLIOGRAFIA

Documents en línia que he utilitzat per a l'elaboració del treball

- 1) ACIAMERICAS (2010). Economic impact of the United States cooperative business model
<https://www.aciamericas.coop/Economic-impact-of-the-United>
- 2) ARISSA I ARGEMI, ANNA (2017). Eines per a la formació Cooperativa
https://www.cooperativest treball.coop/sites/default/files/materials/eines_formacio_ser_soci_de_la_cooperativa.pdf
- 3) BALDWIN, VAN P. (2009). Legal Sourcebook for California Cooperatives
https://ccd.coop/sites/default/files/resources/LegalSourcebookForCaliforniaCooperatives_0.pdf
- 4) CALIFORNIA SECRETARY OF STATE (2016). Corporate Mergers
<https://bpd.cdn.sos.ca.gov/corp/pdf/mergers/corp-merger.pdf>
- 5) CO-OP LAW ORGANIZATION (2016). California Cooperative Statute
<https://www.co-oplaw.org/statebystate/california/>
- 6) CURL, JOHN (2018). A brief history of Cooperatives in California
<https://geo.coop/story/brief-history-cooperatives-california>
- 7) ADAMS, HERBERT BAXTER (2013). *History of Coöperation in the United States*.
- 8) CURL, JOHN (2009). *For All The People: Uncovering the Hidden History of Cooperation*
- 9) KNAPP, JOSEPH, (1969). *The Rise of American Cooperative Enterprise*
- 10) KNAPP, JOSEPH, (1973). *The Advance of American Cooperative Enterprise*
- 11) Parker, Florence E. (PARKER, FLORENCE E. (1956) *The First 125 Years: A History of Distributive and Service Cooperation in the United States*
- 12) SHINN, C.H. (1988) *Cooperation on the Pacific Coast*.

- 13) DIRECCIÓ GENERAL D'ANÀLISIS ECONÒMICA (2019). L'Economia de Catalunya
http://economia.gencat.cat/web/.content/70_economia_catalana/arxius/presentacio- economia-catalana/presentacio-economia-catalana.pdf
- 14) DÍEZ, BEATRIZ (2018) Cómo logró California convertirse en la 5ª economía del mundo <https://www.bbc.com/mundo/noticias-44204832>
- 15) EXPANSIÓN (2018) Evolució PIB
<https://datosmacro.expansion.com/pib/espana>
- 16) GENCAT (2017). Dates 2017
https://treball.gencat.cat/web/.content/05 - economia cooperativa/01 - _que_es/imatges/FEBRER-2017_v3.pdf
- 17) GENCAT (2011). Principis i valors del cooperativisme
https://treball.gencat.cat/ca/ambits/economia_social/que_es_l_economia_social/ coneixer_l_economia_social/principis_i_valors_del_cooperativ/
- 18) GENCAT (2015). Condicions que poden tenir les cooperatives
https://treball.gencat.cat/ca/ambits/economia_social/que_es_l_economia_social/ que_son_les_cooperatives_i_les_s/que_es_una_cooperativa/condicions_de_les_cooperatives/
- 19) GENCAT (2018). Una mica d'història
https://treball.gencat.cat/ca/ambits/economia_social/que_es_l_economia_social/ coneixer_l_economia_social/una_mica_d_historia/
- 20) NCBA CLUSA (2020). What is a CO-OP?
<https://ncbaclusa.coop/resources/what-is-a-co-op/>
- 21) PORTAL JURÍDIC DE CATALUNYA (2015) Llei 12/2015
https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa& versionId=1622272&versionState=02&language=ca_ES&documentId=698366 &mode=single
- 22) SERRANO ROBLES ELOI, ARAUJO ALEX, VUIL FÀBELOIREGA MARIAN, CELMA BENAIGES DOLORS, CODINAS I POCH LLUÍS,

CRESPO PATRICIA, LLOBET I ABIZANDO MONTSERRAT, MARTÍNEZ-GONZÁLEZ JOSEP LLUÍS, MASFERRER LLABINÉS NÚRIA, HERNÁNDEZ ADELL ISMAEL. CAMON LUIS VILALTA ENRIC (2010) Introducció a l'Economia i l'Empresa Social.

- 23) TALAVERA, MARIO (2019) Estas son las razones que hacen de California la quinta economía del mundo (si fuera independiente)
<https://www.businessinsider.es/razones-hacen-california-quinta-economia-mundo-448775>

- 24) FEDERACIÓ DE COOPERATIVES AGRÀRIES DE CATALUNYA (2020). Base del sector agrari cooperatiu.
<http://www.cooperativesagraries.cat/ca/quisom.html>

- 25) CALIFORNIA CENTER FOR COOPERATIVE DEVELOPMENT (2020). Co-op types
<https://www.cccd.coop/>

- 26) ARACOOOP (2020) El cooperativisme de serveis.
<https://aracoop.coop/el-cooperativisme-de-serveis>

- 27) FEVECTA (2020). Cooperatives de treball associat.
<https://www.fevecta.coop/cooperatives-de-treball/que-es-una-cooperativa-de-treball/>

- 28) FEDERACIÓ DE COOPERATIVES AGRÀRIES DE CATALUNYA, (2020). Seccions de crèdit
<http://www.cooperativesagraries.cat/ca/seccions-de-credit.html>

- 29) FEDERACIÓ DE COOPERATIVES D'ENSENYAMENT DE CATALUNYA, (2020). Els principis de l'escola Cooperativa.
<https://escolescooperatives.cat/els-nostres-principis/>

- 30) ESTRADA I ARIMON, RICARD (2015). Cooperatives rurals versus agràries.
<http://agriculturadecatalunya.blogspot.com/2015/07/cooperatives-rurals-versus-agraries.html>

- 31) FEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE CONSUMIDORS I USUARIS DE CATALUNYA, (2020). Què és una cooperativa de consumidors i usuaris.

<http://cooperativesdeconsum.coop/cooperativisme-de-consum/que-es-una-cooperativa-de-consumidors-i-usuaris/>

- 32) GENCAT, (2015). Clases de Cooperatives
https://treball.gencat.cat/es/ambits/economia_social/que_es_l_economia_social/que_son_les_cooperatives_i_les_s/que_es_una_cooperativa/classes_de_cooperatives/
- 33) CALIDOSCOOP, (2018). Cooperatives Integrals
<http://aracoop.coop/guiescoop/cooperativa-integral/>
- 34) CALIFORNIA COUNCIL OF PARENT PARTICIPATION NURSEY SCHOOLS, (2020). Childcare Co-ops.
<https://ccppns.org/>
- 35) CAUSE IQ, (2020). California Telephone CO-OPS
<https://www.causeiq.com/directory/telephone-co-ops-list/california-state/>
- 36) COOPERATIVES DE CATALUNYA, (2020) Tipus de Cooperatives
<https://www.cooperativescatalunya.coop/index.php/ca/el-model-cooperatiu-2/tipus-de-cooperatives>